

MODEL ODPOWIEDZI i SCHEMAT OCENIANIA

Zadania od 36 do 51 (30 punktów)

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie wszystkich zadań z arkusza II można uzyskać maksymalnie **50 punktów** (za rozwiązanie zadań związanych z analizą źródeł **30 punktów** i za zadanie rozszerzonej odpowiedzi **20 punktów**),
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- **w modelu odpowiedzi, przy poszczególnych zadaniach - w nawiasach, podano odpowiedzi alternatywne, możliwe rozszerzenia, nie są to sformułowania oczekiwane od zdającego,**
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,
- **jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.**

Zadanie	Model odpowiedzi	Schemat punktowania:	
		punkty za poszczególne części zadania	punkty za zadanie
36.	Włodzimierz I Wielki (żona Anna c. Romana cesarza bizantyjskiego)	1	2
	Wsiewołod (żona Maria c. Konstantyna IX cesarza bizantyjskiego)	1	
37.	Piastowie	1	1
38.	<p>W związkach dynastycznych Rurykowiczów przeważały powiązania z Zachodem (dynastiami i państwami Europy łacińskiej)</p> <p>[14 związków małżeńskich z władcami polskimi, 5 ze skandynawskimi, 5 z władcami niemieckimi, 4 z węgierskimi, po jednym z Czechami, Francją i Anglią] – te dane mogą stanowić podstawę do sformułowania <u>innych, poprawnych wniosków np.:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rurykowicze pomimo związków (wyznaniowo-kulturowych) z Bizancjum zaledwie dwukrotnie związali się we wskazanym okresie z dynastią cesarską bizantyjską; ➤ wśród związków Rusi ze światem zachodnim dominowały związki z Polską – Piastami) 	1	1
39.	Stosunki Kazimierza Odnowiciela z Rusią Kijowską (Jarosławem Mądrym) były poprawne (może użyć określenia sojusznicze).	1	3
	I. informacja: (źródła: A-5, B) Małżeństwo Kazimierza Odnowiciela z Dobronegą siostrą księcia kijowskiego Jarosława Mądrego.	1	

		II. Informacja: (źródło: A-6) pomoc udzielona przez Jarosława Mądrego Kazimierzowi Odnowicielowi w pokonaniu Maclawa (Mojysława) i odzyskaniu Mazowsza . Uwaga: punkt przyznajemy za wskazanie obu faktów.	1	
40.		Interwencje obu polskich władców w wewnętrzne spory książąt ruskich (Rurykowiczów) [o tron kijowski].	1	1
41.		Zdający wymienia <u>czterech</u> spośród: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kazimierz Odnowiciel ➤ Bolesław II Śmiały (Szczodry) ➤ Bolesław III Krzywousty ➤ Bolesław IV Kędzierzawy ➤ Mieszko III Stary 	po 1 punkcie za każdego poprawnie podanego władcę	4
42.		D	1	1
43.		C	1	1
44.	A	Zdający może podać: <ul style="list-style-type: none"> ➤ początki Królestwa Polskiego (Kongresowego) [pozostającego w unia personalnej z Rosją] ➤ unia personalna między Cesarstwem Rosyjskim a Królestwem Polskim – Kongresowym; ➤ przejaw [realizacja] liberalnej polityki Aleksandra I w Królestwie Polskiego w pierwszych latach jego istnienia; <u>uwaga:</u> jeśli zdający użyje określenia „autonomia Królestwa Polskiego” - określenia niepoprawnego, ale powszechnie używanego, odpowiedź należy uznać.	1	4
	B	Detronizacja króla Polski (cara Mikołaja I) dokonana w sejmie, (zdający może nazwać to wydarzenie detronizacją Romanowów).	1	
	C	Manifestacje patriotyczne w okresie poprzedzającym powstanie styczniowe (odwilż posewastopolska) [wzrost oczekiwań na ustępstwa ze strony caratu].	1	
	D	Odślonięcie pomnika Adama Mickiewicza w Warszawie (w stulecie urodzin poety) [manifestacja patriotyczna towarzysząca odślonięciu pomnika Mickiewicza w Warszawie, może podać: manifestacja patriotyczna przy pomniku Mickiewicza w Warszawie].	1	
45.		Obecność Rosjan [<i>stek</i> – tu w znaczeniu licznej grupy] w Królestwie Polskim [<i>Rosjanie nasyłani</i>], realizujących antypolską politykę caratu (Rosjanie oddelegowani przez carów do Warszawy – XVIII w. i pocz. XIX stulecia [to u Mickiewicza] oraz rosyjski aparat administracyjno-wojskowy w Królestwie Polskim w dobie represji postyczniowych [to u Błoka]), którzy odznaczyli się niskimi kwalifikacjami moralnymi [w obu tekstach: <i>lajdacy, mydlki, prostacy</i>].	1	1

46.	Warunki zatrudnienia Rosjan w Królestwie Polskim (awans, pensje, emerytura) były korzystniejsze, ponieważ praca w Królestwie Polskim odrywała ich od rodzinnego kraju, zmuszała do większej dyspozycyjności (w warunkach podbitego i ujarzmionego narodu – przepisy wydane 3 lata po powstaniu styczniowym), niosła ze sobą zagrożenia, a w związku z tym korzystniejsze, niż w Rosji, warunki materialne miały zachęcić ich do przyjazdu w obce im i nieprzyjazne środowisko (okres pacyfikacji i rusyfikacji Królestwa po klęsce powstania styczniowego).	1	1
47.	Uгода z Polską (poprawne relacje Rosji z Polską i Polakami są według Autora probieżem stosunku Rosji do pozostałych narodów słowiańskich).	1	1
48.	Katolicyzm Polaków (Polacy są katolikami i to gwarantuje im zachowanie tożsamości – związek z Rosją pozbawiłby ich tego; zdający może odwrócić rozumowanie i odpowiedzieć: prawosławna Rosja aby zbliżyć się do Polski musiałaby wybrać katolicyzm, ale katolicyzm, zdaniem Krasińskiego, pozbawiłby Rosję jej ekspansywności, na którą jest skazana).	1	1
49.	A. Komitet Cenzury zaniepokojony był patriotycznymi treściami kart pocztowych (druków o masowym zasięgu i nieznannej cenzurze formie przekazu tych treści).	1	2
	B. Przepisy o cenzurze dotyczyły prasy i literatury – pocztówki nie były w nich uwzględniane i urzędnik cenzury nie miał do czego się odwołać. Komitet Cenzury oczekiwał od generała-gubernatora warszawskiego szybkich decyzji i wyraźnych wytycznych (w formie przepisów prawnych), które pozwoliłyby Komitetowi Cenzury skutecznie przeciwdziałać.	1	
50.	Oba teksty są zbieżne w ocenie roli jaką odgrywa w zniewolonej Polsce katolicyzm. ([katolicyzm u Krasińskiego] Kościół rzymskokatolicki w Królestwie Polskim [u Imeretyńskiego]).	1	1

51.	<p>Zdający powinien wskazać pięć spośród propozycji podanych poniżej; Sobór na placu Saskim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ symbolizował rosyjską państwowość (sojusz tronu i ołtarza), ➤ symbolizował obecność Rosji w Królestwie Polskim (jedna z form rusyfikacji), ➤ podkreślał, że jest ono (Królestwo Polskie) integralną częścią imperium rosyjskiego, ➤ zmieniał wygląd miasta – rusyfikacja oblicza Warszawy, ➤ wzmacniał duchowo Rosjan przebywających w Królestwie Polskim (i w Warszawie), ➤ był znakiem dla świata [zachodniego] (tu czytaj Niemiec i Austro-Węgier) o rosyjskiej obecności nad Wisłą, ➤ niósł przesłanie rosyjskiego panslawizmu. 	po 1 punkcie za każdy poprawnie wskazany	5
------------	---	---	----------

ZADANIE ROZSZERZONEJ ODPOWIEDZI

Zadanie 52. (20 pkt)

Temat I

Scharakteryzuj politykę Rosji wobec Rzeczypospolitej w XVIII stuleciu.

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
<p><u>I poziom:</u> Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i w przestrzeni; podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat; podał kilka, nie zawsze uporządkowanych, przyczyn i następstw omawianych zjawisk (omawianego procesu).</p>	1-5
<p><u>II poziom:</u> Zdający poszerzył ujęcie tematu; w porządku chronologicznym przedstawił podstawowe informacje; wykazał się rozumowaniem – podał niektóre przyczyny i skutki; dostrzegł podstawowe etapy w stosunkach polsko-rosyjskich w XVIII stuleciu i podjął próbę ich omówienia – charakterystyki.</p>	6-10
<p><u>III poziom:</u> Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, które wykorzystał w charakterystyce omawianego procesu (omawianych zjawisk); temat przedstawił w ujęciu dynamicznym; dostrzegł najważniejsze etapy i uwzględnił wewnętrzne cezury, zauważył złożoność tych wydarzeń.</p>	11-15
<p><u>IV poziom:</u> Zdający scharakteryzował politykę Rosji wobec Polski w XVIII w., egzemplifikując swój wywód starannie dobraną faktografią; odniósł się do najważniejszych aspektów tego procesu – dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – ukazał ten proces jako wypadkową stosunków międzynarodowych; sformułował wnioski, odniósł się do ocen historiografii.</p>	16-20

Temat II

Scharakteryzuj politykę Rosji Radzieckiej i ZSRR wobec Polski w latach 1918-1956.

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
<u>I poziom:</u> Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i w przestrzeni; podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat, bez wskazywania związków między nimi; podał również kilka, nie zawsze uporządkowanych, przykładów przyczyn i następstw omawianego procesu.	1-5
<u>II poziom:</u> Zdający uwzględnił podstawową faktografię; wykazał się rozumowaniem – podał niektóre przyczyny i skutki; dostrzegł podstawowe etapy, umieścił je poprawnie w czasie i podjął próbę ich omówienia; w uproszczonej formie przedstawił charakterystykę zachodzących zmian.	6-10
<u>III poziom:</u> Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, scharakteryzował zjawisko (proces) w ujęciu dynamicznym, dostrzegł najważniejsze jego etapy i uwzględnił wewnętrzne cezury, podjął próbę powiązania aspektów politycznych z gospodarczymi, kulturowymi i ideologicznymi, odnotowując kontekst międzynarodowy, dostrzegł złożoność procesu, podjął próbę oceny omawianego procesu.	11-15
<u>IV poziom:</u> Zdający konsekwentnie prześledził kolejne etapy w stosunkach polsko-radzieckich (1918-1956) wszechstronnie scharakteryzował proces - odniósł się do najważniejszych jego aspektów– dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – ukazał ten proces jako wypadkową stosunków międzynarodowych; sformułował wnioski, odniósł się do ocen historiografii.	16-20